

การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการ
หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี

Administration of Public Revenue Promotion According to One Tambon One Product
Project in Sub district, Administrative Organization of Pathumthani Province

อมรจิต ขานพิมาย และ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ

Amongit Kanpimai and Wiruch Wiruchnipawan

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

Doctor of Philosophy in Public Administration Program, Eastern Asia University

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ และ (3) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีประสบความสำเร็จ การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานผสมผสานเน้นวิจัยเชิงปริมาณ มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั้งหมดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,108 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้ ยังมีการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ที่สำคัญ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ยึดถือทางสายกลางในการผลิตและการจำหน่ายที่สอดคล้องกับความสามารถของตนเองและครอบครัว (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ที่สำคัญ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการผลิตและการจำหน่ายให้สอดคล้องกับสถานะการตลาด และ (3) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการประสบความสำเร็จที่สำคัญ คือ การที่ผู้บริหารระดับสูงเห็นความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจนที่สนับสนุนและส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The main objectives of this research were to study (1) problems of administrative conditions (2) development guidelines of administration, and (3) main factors taking important parts of the success of the development guidelines of administration of public revenue according to One Tambon One Product in sub district administrative organization of Pathumthani province. The research methodology was designed as mixed methods research using the quantitative research as the principal. Questionnaires were used to collect data from 1,108 samples. Descriptive statistics analysis including, frequency, percentage, mean and standard deviation were used to analyze data. In addition, there was a supportive in-depth interview from 9 experts for qualitative data. Findings were

(1) the major administrative condition of problem was sub district administrative organizations do not encourage entrepreneurs One Tambon One Product. Take the middle way in the production and sales in line with their abilities and their families. (2) the major development guideline was sub district administrative organizations should encourage entrepreneurship, the One Tambon One Product on the production and sales in line with market conditions, and (3) the main factors taking important part of the success of the development guideline was the administrator of sub district administrative organization should have clear policies.

Keywords: administration, One Tambon One Product, the sufficiency economic philosophy

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีเป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เป็นรูปแบบของการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจการปกครองเพื่อวัตถุประสงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองเพื่อตอบสนองต่อการแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาคือความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง (Mebua, 2004) ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีหน้าที่ส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของชุมชนท้องถิ่น โดยการจัดหาตลาดรองรับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลผลิตขึ้นเองเพื่อเป็นการส่งเสริมรายได้ของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product--OTOP) จึงเป็นแนวคิดที่รัฐบาลได้ ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ในระยะที่ผ่านมาผู้ประกอบการมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตที่ จำกัด ดังนั้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาและยกระดับ ศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ด้วยตนเองและส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนภายในประเทศไทย โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จึงเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลในการเพิ่มอาชีพและรายได้ให้กับชุมชนใน

ระดับรากหญ้า ซึ่งประกอบไปด้วยผู้รับผิดชอบทั้งในส่วนของการกระทรวง ทบวง กรม และฝ่ายสนับสนุนที่เป็นภาคเอกชน และถือเป็นรูปแบบของการกระจายรายได้สู่ชุมชนที่ดีที่สุดในรูปแบบหนึ่ง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ด้วยการนำทรัพยากร ภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาด (Community Development Department, 2004) และประเด็นที่สำคัญคือ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ยังมีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไม่ดีเท่าที่ควร ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีจัดหาตลาดหรือแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม่มากเท่าที่ควร

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อเรื่อง การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี โดยหวังว่า ผลการศึกษาจะก่อให้เกิดความรู้ใหม่ทางวิชาการ เกิดผลดีต่อการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีในการนำผลวิจัยมาใช้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีสามารถบริหารจัดการ โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี
3. ศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีประสบผลสำเร็จ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ผู้ศึกษานำความหมายของคำว่า การบริหารจัดการ มาจากการให้ความหมายของนักวิชาการ ประกอบด้วย Shermerhorn (1999), Certo (2007), Taylor (1967), Weber (1996) และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (Wiruchnipawan, 2007) มาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดความหมายของการบริหารจัดการที่เป็นแนวคิดของผู้ศึกษา สรุปความหมายของการบริหารจัดการได้ว่า หมายถึงกระบวนการในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี เพื่อวางแผน ตั้งเป้าหมาย และกำหนดกลยุทธ์ไว้ เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนจังหวัดปทุมธานี และต่อประเทศชาติโดยรวม ตามแนวทางการบริหารจัดการ โดยคำนึงถึงแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการให้บริการประชาชนเพื่อส่งเสริมรายได้ตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ทฤษฎีผู้ศึกษานำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีองค์ประกอบ 5 ด้านมาตั้งเป็นกรอบสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยประกอบด้วย (1) ด้านความพอประมาณ (2) ด้านความมีเหตุผล (3) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน

(4) ด้านความรู้ (5) ด้านคุณธรรม (Wiruchnipawan, 2007)

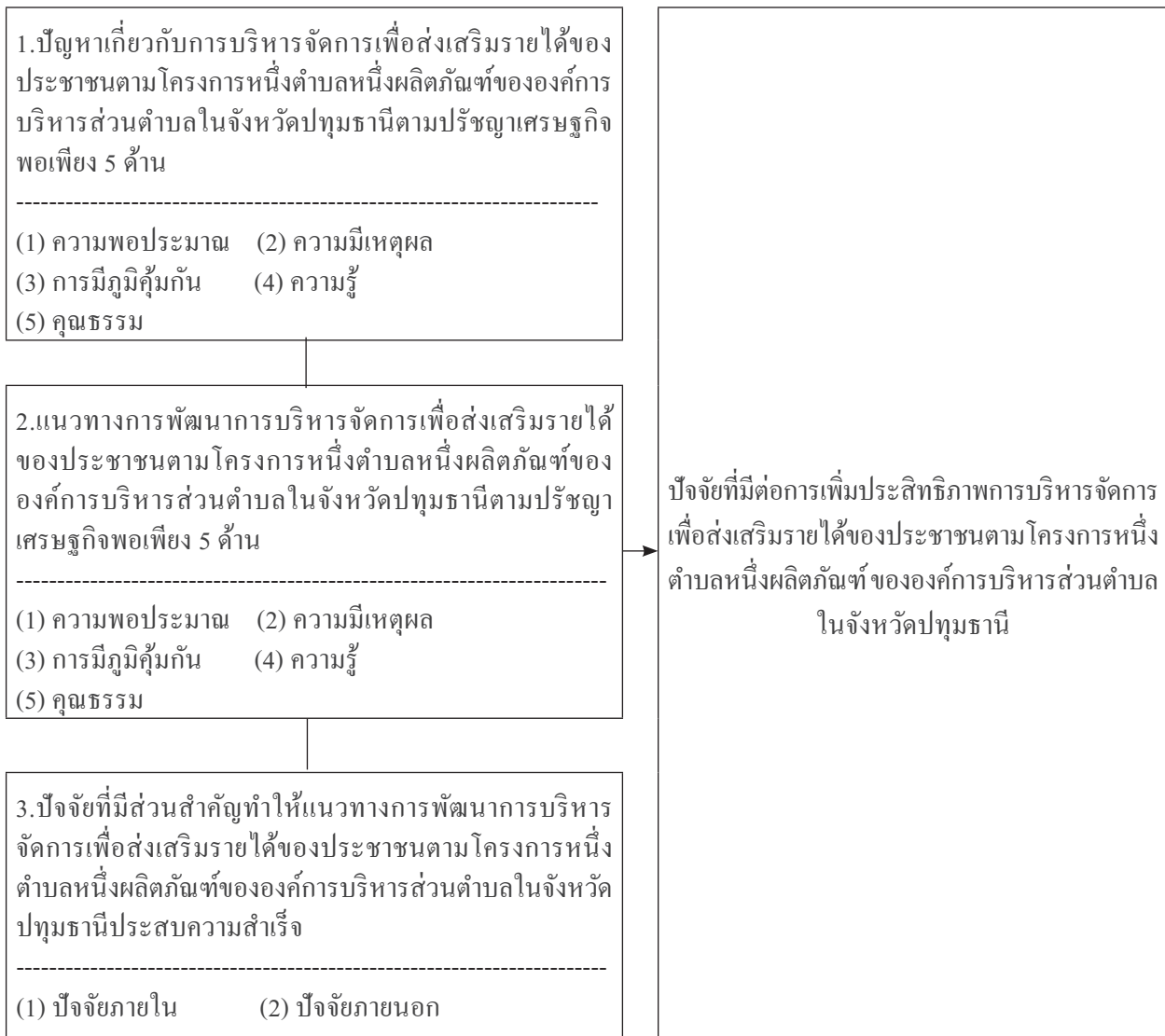
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องคือ งานวิจัยของอารีย์ วิบูลย์พงศ์ และ ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ (Wiboonpong & Sriboonchit, 2005) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนกับกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา พบว่า กลุ่มในชุมชนสมควรได้รับความช่วยเหลือ ให้ทัดเทียมกับภาคเศรษฐกิจอื่น เพื่อความยุติธรรมในเชิงสังคม แต่ความช่วยเหลือนั้นไม่ควรมีนัยที่จะบั่นทอนพลังพึ่งตนเอง ดังนั้นการช่วยเหลือควรเน้นหนักในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการให้ความรู้เพื่อพึ่งตนเองด้วยการให้การศึกษา (educating) ที่ไม่ใช่การฝึกอบรม (training) ซึ่งหลายกลุ่มได้รับการฝึกอบรมมามากแต่ไม่สามารถเข้าใจอย่างเพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติได้ การให้กลุ่มได้เรียนรู้โดยการบ่มเพาะเป็นวิธีหนึ่งที่ได้ผล ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญอาจจะเป็นกลุ่มที่มี Best Practice ในแต่ละด้าน หรือผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเป็นต้น (Techacharn & Wiratnipawan, 2016)

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วยกรอบแนวคิดหลักส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้านและ (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้านและ (3) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีประสบความสำเร็จแบ่งเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก สำหรับกรอบแนวคิดหลักตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่มีต่อการประสิทธิผลในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ดังภาพ

ตัวแปรอิสระ (เหตุ)

ตัวแปรตาม (ผล)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ใช้วิธีเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 3 ประเภท ได้แก่ (1) เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) เก็บข้อมูลปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และ (3) จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 37 แห่ง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 361,510 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของในจังหวัดปทุมธานีจำนวน 1,108 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (1967) โดยตั้งค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.03

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบเจาะจงเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งใช้เป็นข้อมูลเสริมการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) แบบมาตราส่วนประเมินค่า หรือมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย ตามแบบของ Likert (1961) เป็นเครื่องมือ และที่ผ่านการทดสอบมีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ที่ระดับ 0.84 และค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามที่ระดับ 0.89

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 3 วิธี คือ (1) เก็บข้อมูลจากเอกสาร หรือวิจัยเอกสาร (2) เก็บข้อมูลปริมาณจากการวิจัยสนามโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และ (3) เก็บข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี

เก็บข้อมูลจากเอกสาร หรือวิจัยเอกสาร เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยกรอบแนวคิดการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างแบบสอบถาม การอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ

เก็บข้อมูลปริมาณจากการวิจัยสนามเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์กลับมาได้ 1,104 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.63 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยวิจัย 4 คน ต่อจากนั้นผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้งเพื่อนำเข้าสู่การดำเนินการตาม ขั้นตอนของการศึกษาต่อไป ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งเป้าหมายของปริมาณแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่ได้กลับมานั้น ไว้ว่าต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า

ร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลหลักที่ได้จากการวิจัยภาคสนามใน ขั้นตอนของการอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เป็นการวิเคราะห์แสดงผลการศึกษาในรูปของตาราง ประกอบกับการใช้รูปแบบของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ (1) ค่าร้อยละ (2) ค่าเฉลี่ย และ (3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.85$, $SD = 0.246$) และค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้าน (1) ด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = 1.93$, $SD = 0.171$) (2) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 1.86$, $SD = 0.297$) (3) ด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 1.84$, $SD = 0.266$) (4) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 1.82$, $SD = 0.299$) และ (5) ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X} = 1.81$, $SD = 0.259$) ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.84$, $SD = 0.262$) และค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้าน (1) ด้านคุณธรรม

($\bar{X} = 1.92$, $SD = 0.279$) (2) ด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = 1.89$, $SD = 0.321$) (3) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 1.84$, $SD = 0.263$) (4) ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X} = 1.81$, $SD = 0.245$) และ (5) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 1.76$, $SD = 0.249$) ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน และค่าเฉลี่ยรวมแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปน้อย

ปัญหา		แนวทางการพัฒนา	
ค่าเฉลี่ยรวม 6 ด้าน (SD)			
1.85 (0.246)		1.84 (0.262)	
ค่าเฉลี่ยรวมแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย			
1.ด้านความพอประมาณ 1.93 (0.171) ได้แก่ คำถามที่ว่า อบต. ไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ยึดถือทางสายกลางในการผลิต การจำหน่ายที่สอดคล้องกับความสามารถของตนเองและครอบครัว		1.ด้านคุณธรรม 1.92 (0.279) ได้แก่ คำถามที่ว่า ผู้บริหาร อบต. ควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านผลกระทบด้านการตลาดที่มีไม่เพียงพอเพื่อรองรับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP	
2.ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	1.86(0.297)	2. ด้านความพอประมาณ	1.89(0.321)
3.ด้านคุณธรรม	1.84 (0.266)	3. ด้านความรู้	1.84 (0.263)
4. ด้านความรู้	1.82(0.299)	4.ด้านความมีเหตุผล	1.81 (0.245)
5.ด้านความมีเหตุผล	1.81(0.259)	5. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	1.76 (0.249)

หมายเหตุ: ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ รวม 5 ด้านในตาราง 1 ข้างบนนี้ ผู้ศึกษาได้เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปน้อย และในกรณีที่ด้านใดมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากัน ผู้ศึกษาได้นำด้านที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่ามาแสดงเรียงไว้ลำดับก่อน

3. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อ ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จที่แบ่งเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปน้อย ได้แก่

(1) ปัจจัยภายใน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.96$, $SD = 0.293$) กล่าวคือ การที่ผู้บริหารระดับสูงของ องค์การบริหารส่วนตำบลเห็นความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจนที่สนับสนุนและส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน และ (2) ปัจจัยภายนอกกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.93$, $SD = 0.338$) กล่าวคือ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความสนับสนุนทั้งด้านบุคลากร ด้านบ

ประมาณ และทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเพียงพอจากรัฐบาล ในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาด้านโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง ครบคลุม และทันเวลาตามลำดับ

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลจากการการสัมภาษณ์แนวลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ปรากฏว่า

1. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ยึดถือทางสายกลางในการผลิต การจำหน่ายที่สอดคล้องกับความสามารถของตนเองและครอบครัว (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1)

2. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ยึดถือทางสายกลางในการผลิต การจำหน่ายที่สอดคล้องกับความสามารถของตนเองและครอบครัว (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2)

3. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จ โดยเห็นว่า การที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลเห็นความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจนที่สนับสนุนและส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3)

การอภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน ต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1) ผู้ศึกษามีความเห็นที่ว่า แม้ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ส่งเสริมประชาชนให้มีรายได้จากการประกอบอาชีพในหลายทางเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามปกติสุข หากมีรายได้จากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ หรือผลกระทบจากกลไกการตลาด แต่ ประชาชนยังพอมีรายได้จากการดำเนินโครงการหนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบลระดับพอเพียงต่อการใช้จ่ายของครอบครัวในปัจจุบันได้ในระดับหนึ่ง จึงมีส่วนสำคัญทำให้กลุ่มตัวอย่างล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแทนที่จะเห็นด้วยในระดับมากหรือในระดับน้อย ดังกล่าว

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2) ผู้ศึกษามีความเห็นที่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง ในขณะเดียวกันก็มีมุมมองที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คนที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวลึก ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมประชาชนให้มีการเพิ่มรายได้จากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คู่ขนานไปกับการประกอบอาชีพอื่น ๆ สร้างความเข้าใจให้ผู้ประกอบการในกระบวนการผลิต และกลไกการตลาดอย่างมีเหตุผล และควรส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึง การจัดหาตลาดร่วมกันในพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลให้การส่งเสริม

สอดคล้องกับการศึกษาของ อ้อยทิพย์ เกตุเฒ (Ketaim, 2005) ซึ่งได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ระดับชุมชนในผ้าทอพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ผ้าหางกระรอกที่พบว่า สมาชิกกลุ่มทอผ้าได้รับการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการศึกษาดูงาน การจัดเวทีประชาคม การจัดเวทีวิพากษ์ผ้าทอตัวอย่าง ตลอดจนการรับฟังคำแนะนำทางวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญสิ่งทอหลายท่าน กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนทั้งหมดนี้เป็นไปตามแนวคิดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สมาชิกกลุ่ม ทุกคนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบ รวมทั้งได้มีการสรุปบทเรียนร่วมกันทุกครั้งเพื่อนำไปสู่การจัดการที่ดีกว่าในครั้งต่อไป

3. จากผลการศึกษาที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อภาพรวมของปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จ (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3) ผู้ศึกษามีความเห็นว่าผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีควรให้การสนับสนุนทั้งด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเพียงพอในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ครอบคลุมทุกด้านในพื้นที่อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับการศึกษาของ อริย์ วิบูลย์พงศ์ และ ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ (Wiboonpong & Sriboonchit, 2005) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนกับกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา พบว่า กลุ่มในชุมชนสมควรได้รับความช่วยเหลือให้ทัดเทียมกับภาคเศรษฐกิจอื่น เพื่อความยุติธรรมในเชิงสังคมแต่ความช่วยเหลือนั้นไม่ควรมีนัยที่จะบั่นทอนพลังพึ่งตนเอง ดังนั้นการช่วยเหลือควรเน้นหนักในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการให้ความรู้เพื่อพึ่งตนเองด้วยการให้การศึกษา (educating) ที่ไม่ใช่การฝึกอบรม (training) ซึ่งหลายกลุ่มได้รับการฝึกอบรมมามาก แต่ไม่สามารถเข้าใจอย่างเพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติได้ การให้

กลุ่มได้เรียนรู้โดยการบ่มเพาะเป็นวิธีหนึ่งที่ได้ผล ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญอาจจะเป็นกลุ่มที่มี Best Practice ในแต่ละด้านหรือผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญ คือ

1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสนใจ และให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านผลกระทบด้านการตลาดที่มีไม่เพียงพอเพื่อรองรับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ยึดถือทางสายกลางในการผลิต การจำหน่ายที่สอดคล้องกับความสามารถของตนเองและครอบครัว

1.3 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลควรเสียสละ มีความอดทนและความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานด้านการจัดการตลาดเพื่อจำหน่ายของสินค้า OTOP

2. ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จที่สำคัญ คือ การที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลเห็นความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจนที่สนับสนุนและส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานีควรกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้เป็นนโยบายสำคัญขององค์กรและขับเคลื่อนผ่านเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีเพื่อเป็นการส่งเสริมรายได้ของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำกรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมในหน่วยงานอื่น นอกเหนือจากองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นการพิสูจน์ผลการวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการบริหารจัดการต่อไป อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาหรือการวิจัยครั้งต่อไป อาจนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมาเป็นแนวคิดในครั้งนี้ไปปรับใช้เฉพาะบางด้านที่เหมาะสมกับหน่วยงานที่ศึกษาก็ได้ หรือตัดบางด้านออกก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องนำไปใช้ครบทั้งหมดทุกด้าน ในทางตรงข้าม อาจเพิ่มจำนวนด้านหรือตัวชี้วัดขึ้นอีกก็ได้ตามความเหมาะสม แต่ควรให้เหตุผลกำกับไว้ด้วยเสมอ

2. ควรทำการวิจัยแบบเจาะลึกแนวทางการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในหลายๆ ด้าน ไม่เพียงแต่ด้านการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เท่านั้น เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงและครอบคลุมภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

3. ควรทำการวิจัยโดยใช้กรอบแนวคิดหรือตัวแบบอื่นสำหรับการศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เช่น แนวทางการบริหารกิจบ้านเมืองที่ดี 5 ด้าน การบริหารหน่วยงานแบบสมดุล หรือ การบริหารจัดการตามทางแนวคุณธรรมเป็นต้น

References

- Certo, C. S. (2007). *Modern management*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Community Development Department. (2004). *The concept papers and case studies operations coordination center networking community*. Bangkok: Author. (in Thai)
- Ketaim, A. (2005). *One Tambon One Product: A case study of Hangkarok cloth of North Pa-Ngad village, Nakhon Ratchasima province*. Community Economic Conference. Chiang Mai. 8-9 December 2005. (in Thai)
- Likert, R. A. (1961). *New pattern of management*. New York: McGraw-Hill.
- Mebua, S. (2004). *The participation of civil society in the planning Sub-district Administrative Organization in Muang district, Nakhon Si Thammarat*. Master of Public Administration Thesis, Khon Kaen University. (in Thai)
- Shermerhorn, J. R. (1999). *Management*. New York: John Wiley & Son.
- Taylor, F. W. (1967). *Principles of scientific management*. New York: Norton Library.
- Techacharn, J., & Wiruchnipawan, W. (2016). The development of administration of the One Tambon One Product project in Khonkaen province according to the philosophy of sufficiency economy. *EAU Heritage Journal Social Science and Humanities*, 6(2), 86-97. (in Thai)
- Weber, M. (1996). *The theory of social and economic organization*. New York: Free Press.
- Wiboonpong, A., & Sriboonchit, T. (2005). *Agricultural community change for sustainability*. Chiang Mai: Chiang Mai University. (in Thai)

Wiruchnipawan, W. (2007). *Management based on merit and sufficient economy*. Bangkok: Four Face. (in Thai)

Wiruchnipawan, W. (2007). According to the sufficiency of the community. *Ratthaphirak Journal*, 49(3), 56-81.
(in Thai)

Yamane, T. (1967). *Elementary sample theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentic-Hall.

